URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www revizija. gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠTAJ

O FINANSIJSKOJ REVIZIJI CENTRA ZA UKLANJANJE MINA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2013. GODINU

Broj:01/02/03-07-16-1-511/14

Sarajevo, juni 2014. godine

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE REVIZORA 3
II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI 5
1. Uvod 5
2. Postupanje po ranijim preporukama 5
3. Sistem internih kontrola 6
4. Budžet 6
5. Planiranje i izvještavanje o radu 7
6. Pregled rashoda budžeta 9
6.1 Tekući izdaci 9
6.2. Kapitalni izdaci 13
7. Bilans stanja 13
8. Javne nabavke 14
9. Ostalo 17
10. Korespondencija 18
III PRILOG 19
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA 19
Pregled rashoda budžeta za 2013. godinu
Bilans stanja na 31.12.2013. godine
Izjava o odgovornostima rukovodstva

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja (bilansa stanja, pregleda prihoda, primitaka i finansiranja, pregleda rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o plaćama i broju zaposlenih, pregleda dinamike zapošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio) u **Centru za ukanjanje mina Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: BHMAC) za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine.

Pored finansijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja BHMAC-a sa odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju uticaja na finansijske izvještaje za 2013. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo BHMAC-a je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo BHMAC-a je odgovorno za poslovanje u skladu sa odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i primjenljivim Okvirom Međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje sa rezervom

Kao što je navedeno pod tačkom 8. Izvještaja u kojoj se navode nedostaci i slabosti vezane za procedure javnih nabavki.

Mišljenje sa rezervom

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji BHMAC-a prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda na 31.12.2013. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima BHMAC-a u toku 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima, osim za moguće efekte koji su navedeni u Osnovi za mišljenje sa rezervom.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući dalju rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na:

- Tačku 3. Izvještaja gdje se navodi da mandat direktoru BHMAC-a nije ograničen;
- Tačku 6.1. Izvještaja u dijelu koji se odnosi na izdatke vezane za ugovore o djelu.

Sarajevo, 27.06.2014. godine

GENERALNI REVIZOR

Milenko Šego

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dževad Nekić

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Božana Trninić

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. Uvod

BHMAC je osnovan Odlukom o osnivanju Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini koju je, na osnovu člana 8. stav 2. Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini i člana 14. Zakona o Vijeću ministara BiH i ministarstvima Bosne i Hercegovine, donijelo Vijeće ministara BiH. Shodno odredbama Zakona o deminiranju u BiH, BHMAC je stručna služba Komisije za deminiranje u BiH koja je u sastavu Ministarstva civilnih poslova BiH i za svoj rad odgovara ovom Ministarstvu, a osnovana je u svrhu izvršenja dugoročnog zadatka deminiranja u Bosni i Hercegovini.
Prema odredbama Odluke o osnivanju, BHMAC je nadležan da obavlja sljedeće zadatke: održava i vodi centralnu bazu podataka o minskim poljima i kapacitete za mape; predlaže tehničke i sigurnosne standarde kao i standarde kvaliteta obavljenog posla za operacije deminiranja i predlaže certifikate za odobrenje Komisiji; pregleda dokaze o kvalifikovanosti međunarodnih i domaćih firmi za deminiranje za njihovu akreditaciju, koju odobrava Komisija; predlaže standarde za obuku koju odobrava Komisija, te prati i izvještava o njihovom provođenju; priprema prijedloge za rad na deminiranju područja koja su na međuentitetskoj liniji razgraničenja, koje odobrava Komisija; priprema prijedloge prioriteta za operacije deminiranja i izdaje radne zadatke u toku operacija deminiranja; vrši inspekciju te, nakon završetka zadatka, analizu kontrole kvaliteta i predlaže izdavanje certifikata o izvršenoj kontroli kvaliteta očišćenih površina; priprema planove rada i budžete za svoje aktivnosti, kao i izvještaje i obračune, koje odobrava Komisija i nakon toga ih dostavlja Odboru donatora; obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini.
BHMAC-om rukovodi direktor sa dva pomoćnika, koje imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog Komisije za deminiranje u BiH. Direktor je imenovan Odlukom Vijeća ministara BiH od 11. jula 2002. godine. Važećim propisima kojima je uređeno poslovanje BHMAC-a nije definisana dužina mandata rukovodstva institucije.
Sjedište BHMAC-a je u Sarajevu. U sjedištu BHMAC-a su Uprava i dvije osnovne organizacione jedinice, Sektor za operacije i Sektor za podršku. Izvan sjedišta su uspostavljene tri organizacione jedinice i to Ured Sarajevo, Ured Banja Luka i Regionalni ured Brčko.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju BHMAC-u za 2012. godinu i izrazio mišljenje s rezervom. Osnova za izražavanje mišljenja s rezervom bila je odsustvo odgovarajućeg sistema raspolaganja stalnim sredstvima.
Osvrtom na preporuke revizije date u izvještaju o reviziji za prošlu godinu te uvidom u preduzete aktivnosti utvrdili smo sljedeće:

- **Realizovane preporuke:**

Izvršeno je ažuriranje propisa za telefone i korištenje službenih vozila u cilju pouzdanog poređenja nastalih izdataka sa važećim aktom.

BHMAC je donio vlastiti Plan borbe protiv korupcije shodno Strategiji za borbu protiv korupcije.

- **Preporuke čija je realizacija u toku:**

Provode se aktivnosti na kontroli evidencija vezanih za efektivne sate na deminerskim poslovima u cilju realnosti isplate pripadajućeg dodatka, kao i uspostavljanja pouzdanog sistema dodjele i verifikovanja istog. Ove aktivnosti treba nastaviti s ciljem uspostave sistema sa što manje odstupanja i nedostataka.

Uočen je izvjestan napredak kada je u pitanju upotreba službenih vozila u BHMAC-u, ali smatramo da je do uspostavljanja potpune kontrole nad izdacima vezanim za upotrebu službenih vozila potrebno dalje raditi na unaprjeđenju predmetnog procesa.

BHMAC je preduzeo aktivnosti na uspostavljanju pouzdanog sistema raspolaganja imovinom, ali su ostale još neke aktivnosti koje je potrebno uraditi kako bi se sistem funkcionisao na zadovoljavajućem nivou.

3. Sistem internih kontrola

BHMAC je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i pravilima.

U nedostatku jedinstvenih pravila, za koje je nadležno Vijeće ministara BiH, kojima bi se riješila pitanja potrošnje određenih kategorija rashoda, BHMAC je donio interne akte i propisao interne procedure za praćenje izvršenja pojedinih izdataka. Iako je BHMAC donio interne akte i propisao interne procedure za praćenje izvršenja pojedinih izdataka, konstatovali smo slabosti u sistemu internih kontrola pri provođenju procedura javnih nabavki.

Prema odredbama Zakona o internoj reviziji institucija BiH i člana 3. Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinice interne revizije u institucijama BiH, za obavljanje funkcije interne revizije u BHMAC-u nadležna je Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH. U 2013. godini nisu vršene aktivnosti vezane za internu reviziju.

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

BHMAC-om rukovodi direktor kojeg imenuje Vijeće ministara BiH. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji BHMAC-a, direktor ima dva pomoćnika i to pomoćnika za podršku i pomoćnika za operacije.

Direktor BHMAC-a je imenovan Odlukom Vijeća ministara iz 2002. godine. Međutim, navedenom odlukom, a ni važećim propisima kojima je uređeno poslovanje BHMAC-a, nije definisana dužina mandata rukovodstva institucije.

Početkom 2014. godine, zbog sudskog postupka koji se vodi protiv direktora BHMAC-a, Komisija za deminiranje BiH je donijela Odluku kojom se ovlasti sa direktora privremeno prenose na dva pomoćnika.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji BHMAC-a, predviđeno je 185 radnih mjesta od kojih je na kraju 2013. godine bilo popunjeno 176 radnih mjesta.

Preporučuje se nadležnim institucijama da preduzmu mjere na rješavanju pitanja imenovanih lica kojima mandati nisu ograničeni.

4. Budžet

Zahtjev za budžetskim sredstvima koji je BHMAC uputio prema Ministarstvu finansija i trezora BiH za 2013. godinu je iznosio 6.310.000 KM. Prema Zakonu o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2013. godinu, BHMAC-u su odobrena sredstva iz budžeta u iznosu od 6.173.000 KM gdje se na tekuće izdatke odnosi 6.068.000 KM, a na kapitalne 105.000 KM.

Sa sredstvima iz projekta IPA 2011 u iznosu od 1.125.044 KM, BHMAC-u su u 2013. godini bila na raspolaganju sredstva u iznosu od 7.299.503 KM.

Ukupno izvršenje budžeta sa 31.12.2013. godine iznosi 5.744.545 KM ili 79 %.

BHMAC je izvršio jedno prestrukturiranje rashoda na osnovu odobrenja Ministarstva finansija i trezora BiH u iznosu od 10.050 KM i to sa pozicija: bruto plaće i naknade u iznosu od 8.000 KM i nabavke materijala 2.050 KM, na pozicije: troškovi zakupa 6.550 KM, ugovorene usluge i dadžbine 3.500 KM i nabavku opreme 1.459 KM.

5. Planiranje i izvještavanje o radu

- **Strateški plan, program rada i izvještaj o radu**

Program rada: Prema važećim propisima, nadzor nad radom BHMAC-a vrši Komisija za deminiranje u BiH pa je, shodno tome, Godišnji operativni plan protuminskog djelovanja BiH za 2013. godinu dostavljen Komisiji koja je isti odobrila. Operacije humanitarnog deminiranja obuhvataju generalno izviđanje, tehničko izviđanje, čišćenje mina, uspostavu mjera zone zabrane kretanja u III kategoriji, obilježavanje, pripremu karata i projektovanje, a Godišnji operativni plan sadrži detaljne informacije o svakoj planiranoj aktivnosti.

Strateško planiranje institucije sa jasnim i operativnim rješenjima i novom, adekvatnom politikom razvoja, koja bi podrazumijevala određena restrukturiranja postojećih kapaciteta i preusmjeravanja na razvojne projekte i investicije glavna je pretpostavka za ispunjenje razvojnih ciljeva-vizija, nužno provođenje strukturalnih razvojnih reformi koje, u konačnom, vode poboljšanju učinkovitosti i kvaliteta rada institucije.

Tokom revizije institucije, Ured za reviziju je utvrdio da je osnova za Operativni plan aktivnosti BHMAC-a Strategija protuminskih akcija u BiH 2009.-2019. koju je u aprilu 2008. godine usvojilo Vijeće ministara BiH.

Izvještaj o radu: Izvještaj o radu sadrži analizu izvršenja Godišnjeg operativnog plana protuminskog djelovanja BiH za 2013. godinu.
U skladu Godišnjim operativnim planom protuminskog djelovanja prema navedenom izvještaju BHMAC je kontinuirano provodio operacije sistemskog i generalnog izviđanja, hitnog obilježavanja, osiguranja kvaliteta i pripreme akcionog plana protuminskog djelovanja za općine ugrožene minama.
Operacije humanitanornog deminiranja, ukanjanja kasetne municije, odnosno aktivnosti upozoravanja na ime trajnog i hitnog obilježavanja provodile su akreditovane organizacije za protuminsko djelovanje u BiH uz stručni nadzor BHMAC-a.
BHMAC je učestvovao i u aktivnostima obuke, istraživanja i razvoja, odnosno komunikacije i zagovaranja zajedno sa drugim institucijama i organizacijama.
Generalna ocjena je da su rezultati u oblasti humanitarnog deminiranja u 2013. godini na nivou prosjeka koji je odlikovao period 2009.-2012.godina. Godišnji plan redukcije minski sumnjive površine realizovan je sa 30%, dok je godišnji plan operacija humanitarnog deminiranja realizovan sa 36% što je odraz nedostatka finansijskih sredstava, s obzirom da je plan finansiranja realizovan 44%.
U pogledu osiguranja kvalitete, u izvještajnom periodu izdato je ukupno 1.529 ovlaštenja i 309 akreditacija za protuminsko djelovanje u BiH. Inspektori kontrole kvaliteta deminiranja BHMAC-a obavili su 3.232 stručna nadzora ili 40% planiranih aktivnosti. Od tog broja, 2.993 stručna nadzora/inspekcije provedena su na 262 zadatka humanitarnog deminiranja ili 11,4 stručna nadzora po zadatku.
Izdata su dva rješenja o zabrani daljih radova deminiranja, četiri rješenja ponavljanja deminiranja površine na deminerskim zadacima i jedno rješenje o oduzimanju ovlaštenja.

U cilju sticanja ili obnove akreditacije, odnosno redovne godišnje provjere izvršeno je testiranje: metal detektora, prega, karakteristika mašina i sl.
U 2013. godini su za protuminsko djelovanje u BiH, prema podacima BHMAC-a, utrošena sredstava u iznosu od 35.499.420 KM ili 44% od planiranih 79.960.000 KM. Od utrošenog iznosa, na domaće izvore se odnosi 16.727.218 KM, dok je iz međunarodnih izvora (donatori) izdvojeno 18.772.202 KM.
Od utrošenog iznosa najveći dio se odnosi na čišćenje mina i tehničko izviđanje (24.973.718 KM) pri čemu su za navedena sredstva najveći donatori kako slijedi: Delegacija Evropske komisije (6.000.000 KM), ITF (3.825.000 KM), Norveška, Švicarska, Njemačka i Telethon (NPA) (3.289.236 KM).

Vijeća ministara BiH je usvojilo Izvještaj o protuminskom djelovanju za 2013. godinu na sjednici održanoj 20.05.2014. godine.

Projekti deminiranja finansirani iz donatorskih sredstava: Prema dobijenim informacijama, po kreiranju projekata deminiranja, isti se dostavljaju Fondu koji raspisuje javni tender na koji se javljaju potencijalni izvođači.
BHMAC, konkretno u slučaju sredstava koja se nalaze kod ITF-a (sjedište Fonda u Sloveniji), delegira predstavnika koji učestvuje u radu Komisije koja vrši postupak izbora na osnovu prispjelih ponuda po raspisanom tenderu.
Postoji više kriterija koji se koriste za kvalifikaciju ponuđača za evaluaciju ponuda, a za neke od kriterija podatke Komisiji o ponuđačima obezbjeđuje BHMAC iz svojih evidencija koje vodi za akreditovane organizacije za deminiranje. Između ostalog, posmatra se broj ponavljanja postupaka deminiranja, nesreće tokom deminiranja, deminirana površina za određeno prethodno razdoblje, posjedovanje opreme za deminiranje i sl.
Ponuđači koji budu ostvarili određeni procenat maksimalnog broja poena koji su utvrđeni za bodovanje kvalifikacija prolaze na evaluaciju ponuda. U zavisnosti od donatora predstavnik BHMAC-a učestvuje u ocjenjivanju kvalifikacionih kriterija za ponuđače kao član komisije dok u drugom slučaju samo dostavlja podatke komisiji i ne učestvuje u ocjenjivanju ponuđača.
Prema dobijenim informacijama, kada se utvrdi koji ponuđači su kvalifikovani po određenom tenderu, vrši se evaluacija ponuda gdje se rangiraju ponuđači prema ponuđenim cijenama i u tom dijelu procesa izbora predstavnik BHMAC-a ne učestvuje.
Iz navedenog se može zaključiti da podaci koje posjeduje BHMAC o organizacijama za deminiranje imaju uticaja na kvalifikovanje istih prilikom apliciranja na tendere koji se finansiraju iz donatorskih sredstava.

Preporučuje se nadležnim institucijama (nadležno Ministarstvo, Komisija za deminiranje BiH) da razmotre mogućnost i pokrenu inicijativu kako bi sredstva koja se odobravaju putem donacija za aktivnosti deminiranja u BiH bila deponovana na računima u BiH, a samim tim bila dostupna za provođenje revizijskih aktivnosti u vezi sa utroškom istih.

- **Prevencija korupcije**

BHMAC je u skladu sa Strategijom za borbu protiv korupcije Vijeća ministara BiH i Akcionim planom za provođenje Strategije koji podrazumijeva preuzimanje proaktivne uloge prema prevari i korupciji, donio vlastiti plan djelovanja protiv korupcije.
Osim toga, donesen je Pravilnik o postupku interne prijave korupcije i zaštiti uzbunjivača u BHMAC-u.
Konstatovano je da su u toku aktivnosti na izradi plana integriteta shodno Strategiji za borbu protiv korupcije.

Preporučujemo BHMAC-u da s ciljem prevencije korupcije i uspostavljanja sistema upravljanja rizicima od korupcije, intenzivira aktivnosti na izradi plana integriteta.

6. Pregled rashoda budžeta[1]

6.1 Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Ukupni izdaci za bruto plaće i naknade za 2013. godinu iznose 3.835.880 KM.

Prema Pravilniku o unutarnjoj organizacija i sistematizaciji radnih mjesta u BHMAC-u planirani broj zaposlenih je 185 KM, dok je sa 31.12.2013.godine bilo 176 zaposlenika.
BHMAC je u toku 2013. godine napustilo devet zaposlenih, dok su u radni odnos primljena dva državna službenika i dva zaposlenika.
Dodaci na osnovnu plaću zaposlenih uređeni su odlukama Vijeća ministara BiH za efektivno vrijeme provedeno u obavljanju dužnosti za uposlene koji obavljaju inspektorske deminerske poslove i poslove deminerskog izviđanja u visini od 50% na osnovnu platu, kao i za obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova u BHMAC-u u visini 10% za šefa Odsjeka za informatičke poslove i 27% za višeg stručnog saradnika za programiranje-administratora baze.
Revizijiom isplata deminerskog dodatka utvrđeno je da je 21.02.2013. godine formirana komisija radi kontrole periodične primjene Odluke o utvrđivanju dodatka po osnovu posebnih uslova radnog mjesta u BHMAC-u. Komisija je vršila kontrolu primjene Odluke i utvrdila da u praksi ima odstupanja od odredaba iste, na način da dodatak isplaćivan i licima koja na to u određenom periodu nisu imala pravo.
U maju 2013. godine stručni kolegij je usvojio Izvještaj o kontroli primjene Odluke o utvrđivanju dodatka na plaću za prvi kvartal 2013. godine na osnovu koga su smanjene nepravilnosti i izvršene potrebne korekcije.
Međutim, kada je u pitanju period od 01.04.-20.12.2013. godine, bitno je napomenuti da je tek 30.12.2013. godine Stručni kolegij usvojio Izvještaj o radu Komisije na osnovu koga je Odsjek za finansijske poslove izvršio potrebne korekcije uz plaću za decembar 2013. godine.

Preporučuje se BHMAC-u da i dalje kontinuirano vrši kontrolu primjene Odluke o utvrđivanju dodatka po osnovu posebnih uslova rada te da se Izvještaji o izvršenim kontrolama razmatraju u kontinuitetu.

Refundacija bolovanja: Potraživanja po osnovu refundacija naknada za bolovanje sa 31.12.2013. godine su iskazana u iznosu od 5.432 KM, dok su ukupno naplaćene naknade po osnovu refundacije bolovanja u 2013. godini iznosile 11.631 KM.

Preporučuje se preduzimanje zakonom propisanih mjera u cilju naplate potraživanja naknade za bolovanje.

Stimulacija: U 2013. godine izvršena je isplata po osnovu stimulacija u neto iznosu od 15.066 KM za 50 osoba koje su se kretale u rasponu od 25 KM do 675 KM.
Stimulacija je isplaćena na osnovu Pravilnika o kriterijima za dodjelu novčane nagrade za postignute rezultate u radu zaposlenih u BHMAC-u. Osnova za isplatu stimulacija bio je rad u Komisiji za javne nabavke, Komisiji za popis trajnih i potrošnih sredstava, Komisije za izradu pravila i procedura na Strategiji protuminskog djelovanja, po osnovu prebačaja plana u vršenju poslova svog radnog mjesta i ostvarivanja rezultata u vršenju poslova koji nisu u direktnoj vezi sa opisom poslova njihovog radnog mjesta.

[1] Pregled rashoda budžeta za 2013. godinu prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

- **Naknade troškova zaposlenih**

Ukupno realizovani izdaci za naknade troškova zaposlenih iznose 546.636 KM. Najznačajniji izdaci se odnose na: topli obrok 225.516 KM, prijevoz s posla i na posao 151.375 KM, regres za godišnji odmor 54.001 KM, pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti 19.584 KM.

- **Putni troškovi**

U 2013. godini izdaci za putne troškove su realizovani u iznosu od 37.532 KM. Na putne troškove u zemlji se odnosi 23.705 KM, a u inostranstvu 13.827 KM.
Pitanje planiranja i odobravanja službenih putovanja je regulisano sa više internih akata i izmjena istih.
Putni troškovi u zemlji su nastali u funkciji izviđanja terena, prikupljanja informacija o minskim poljima, obavljanja inspekcijskog i stručnog nadzora, odlaska u terenske centre radi redovnih poslovnih sastanaka.
Izdaci za službena putovanja u inostranstvo su realizovani prilikom prisustva raznim savjetovanjima, seminarima, forumima i drugim stručnim sastancima.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Ukupni izdaci za telefonske i poštanske usluge u 2013. godini iznose 90.557 KM. Navedeni iznos čine izdaci za: fiksne telefone (27.586 KM), mobilne telefone (40.365 KM), internet (15.940 KM) te poštanske usluge (6.665 KM).

Fiksni telefoni (27.586 KM): Internim aktom definisani su limiti za troškove fiksnih telefona i kreću se u iznosu od 20 KM za čistačice, do 90 KM za direktora, a ukupan mjesečni limit za BHMAC je 4.950 KM.

Mobilni telefoni (40.356 KM): Na osnovu priloženih evidencija utvrđeno je da BHMAC na upotrebi ima 126 brojeva telefona od kojih je 102 zaduženo na ime zaposlenika i 24 GPS uređaja za komunikaciju na terenu. Internim aktom regulisano je da zaposlenici imaju pravo na korištenje mobilnih telefona u rasponu od 31 KM za višeg referenta izviđanja, do 90 KM za direktora.

Izdaci za internet (15.940 KM): Internim aktom su utvrđeni limiti za korištenje internet kapaciteta i to posebno za sjedište, a pojedinačno za sve regionalne centre. Mjesečni limit za prihvatljivo korištenja internet kapaciteta za sve lokacije u BHMAC-u iznosio 3.028 KM do 16.09.2013.godine.
Rješenjem o utvrđivanju odobrenog iznosa mjesečnih troškova za prihvatljivo korištenje internet kapaciteta BHMAC-a u službene svrhe od 16.09.2013. godine mjesečni iznos troškova se ograničava na 983 KM.

- **Izdaci za energiju i komunalne usluge**

Izdaci za energiju i komunalne usluge u BHMAC-u sa 31.12.2013. godine iznose 109.137 KM. Najznačajniji izdaci se odnose na: energiju 49.696 KM i centralno grijanje 39.942 KM.

- **Izdaci za upotrebu vozila**

Ukupno realizovani izdaci za upotrebu službenih vozila u 2013. godini iznose 324.406 KM. Najznačajniji izdaci se odnose na: gorivo (196.848 KM), materijal i usluge održavanja vozila (63.815), osiguranje i registraciju vozila (43.780 KM).
Na osnovu interne odluke o standardima za tipove vozila u BHMAC-u su standardizirani tipovi motornih vozila koja se koriste u cilju efikasnije i ekonomičnije nabavke i izdataka upotrebe i održavanja vozila u funkciji protuminskog djelovanja u Bosni i Hercegovini. Sastavni dio ove odluke je plan rasporeda motornih vozila po organizacionim jedinicama BHMAC-a na osnovu namjene i raspoloživih kapaciteta. Također, BHMAC je donio interni pravilnik o načinu upotrebe službenih vozila te više izmjena istog. Direktor je donio dodatno interne naredbe o obaveznom postupanju shodno navedenom pravilniku i o zabrani upotrebe terenskih vozila van radnog vremena.
Na inicijativu revizije donesen je Pravilnik o načinu korištenja službenih vozila – prečišćeni tekst od 12.08.2013. godine.
Naknadno je 27.09.2013. godine donesen novi Pravilnik o vozilima kojim se preciznije uređuje način i organizovanje korištenja vozila, izdavanja putnih naloga i vođenja evidencija, pregleda i popravke kvarova na vozilima.
Pravo na korištenje službenih motornih vozila 24 sata dnevno imaju direktor i dva pomoćnika direktora.
Prema prezentiranim podacima na 31.12.2013. godine, BHMAC je raspolagao sa 78 vozila od kojih je jedno vozilo havarisano i nalazi se u skladištu dok je jedno vozilo na korištenju u Ministarstvu civilnih poslova BiH. Vozila su raspoređena po organizacioni jedinicama.
Konstatovano je da su tokom godine vršene posudbe vozila Pravobranilaštvu BiH pri čemu su uočena neslaganja kod rokova važenja „Ugovora o posluzi“ i stvarnog perioda korištenja motornih vozila.
U septembru 2012. godine je napravljen Elaborat o racionalizaciji, redukciji i efikasnosti voznog parka prema smjernicama iz iskazanog plana budžeta 2013.-2015. godine kojim je predviđeno da se u 2013. godini proda 8 motornih vozila. Nakon izvršene procjene provedeno je više licitacija i tek u trećem pokušaju prodata su sva licitirana vozila.
Uvidom u dostavljene ponude možemo konstatovati da su ugovori zaključeni sa najpovoljnijim ponuđačima, da su izvršene uplate ugovorenog iznosa 51.459 KM na JRT i da su automobili preuzeti.
Konstatovana su određena neslaganja između podataka u mjesečnim izvještajima o korištenju vozila organizacionih jedinica i finalnog mjesečnog izvještaja koji se dostavlja direktoru.
U cilju kontrole upotrebe službenih vozila nakon radnog vremena uspostavljene su i vode se i evidencije o parkiranju službenih vozila nakon radnog vremena pri čemu se može konstatovati da se u slučaju nekorištenja vozila za određeni dan ne unosi informacija te se ne zna sa sigurnošću da je vozilo prisutno na parkingu i da se nije koristilo ili ga nema na parkingu iz nekog drugog razloga.

Potrebno je unaprijediti evidencije o parkiranju službenih vozila, shodno uočenim nedostacima, a u cilju njihove potpunosti.

Izdaci za gorivo (196.848 KM): Izdaci za benzin na 31.12.2013. godine iznose 26.786 KM, a izdaci za dizel gorivo iznose 170.062 KM i knjiženi su na osnovu faktura ispostavljenih od dobavljača sa kojima BH MAC ima potpisane dvogodišnje okvirne sporazume.

Materijal i usluge održavanja vozila (63.815 KM): Izdaci materijala za opravke i održavanje vozila na 31.12.2013. godine iznose 48.790 KM, a izdaci usluga popravki i održavanja vozila iznose 15.026 KM i knjiženi su na osnovu faktura ispostavljenih od dobavljača sa kojima BHMAC ima potpisane dvogodišnje okvirne sporazume o održavanju i servisiranju motornih vozila.
Uvidom u testirane fakture autoservisera sa kojima je BH MAC zaključio okvirne sporazume možemo konstatovati da se najznačajniji dio odnosi na rezervne dijelove i da se norma sati

fakturišu kako su i definisani ugovorima. Uvidom u fakturisane iznose za neke od dobavljača možemo konstatovati da se fakturišu i rezervni dijelovi koji nisu predviđeni ugovorom.

- **Nabavka materijala**

Ukupno realizovani izdaci za nabavku materijala u 2013. godini iznose 174.807 KM. Najznačajniji izdaci se odnose na: materijal za sanacione namjene i sanacione radove (57.442 KM), troškovi sitnog inventara (42.166 KM), kompjuterski materijal (27.988 KM), kancelarijski materijal (22.059 KM).

Materijali posebne namjene i sanacione radove (57.442 KM): izdaci se odnose na 5 faktura za isporuku 13.200 kom minskih znakova te 500 kom znakova za kasetnu municiju a na osnovu ugovora zaključenog 23.09.2013. godine u vrijednosti 57.442 KM.

Troškovi sitnog inventara (42.166 KM): najznačajniji izdatak se odnosi na nabavku auto guma u vrijednosti 32.390 KM na osnovu ugovora zaključenog 15.11.2013. godine.

- **Zakup imovine i opreme**

Ukupno realizovani izdaci za zakup imovine i opreme u 2013.godini iznose 369.431 KM. Za zakup prostora i zgrada utrošeno je 355.195 KM a zakup zemljišta 14.061 KM.
BHMAC ima potpisane ugovore iz 2011. godine o zakupu poslovnih prostora na 8 lokacija sa 8 zakupodavaca ukupne površine 2.535 m², a u aprilu 2012. godine su potpisani aneksi na predmetne ugovore o zakupu poslovnih prostora čime je ukupni mjesečni zakup od maja 2012. godine smanjen i iznosi 29.600 KM za 2.535 m² (oko 12 KM/ m²) ili 355.200 KM godišnje. Kod većine poslovnih prostora u cijenu zakupa je uključena cijena poslovnog prostora, održavanje čistoće, fizičko obezbjeđenje i parking prostor.
Izdaci za zakup zemljišta odnose se na zakup zemljišta (dva ugovora) ukupne površine 13.200 m² mjesečnog zakupa 1.172 KM (oko 11 KM/m²) odnosno godišnje 14.061 KM.

Preporučuje se BHMAC-u da analizira tržišne cijene zakupa po lokacijama i cijene koje trenutno plaća na istim u cilju moguće racionalizacije navedenih troškova.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge sa 31.12.2013.godine su realizovani u iznosu od 88.790 KM.
Najznačajniji izdaci se odnose na ugovore o djelu (30.425 KM), usluge javnog informisanja i odnosa s javnošću (13.633 KM), usluge reprezentacije (10.742 KM), usluge smještaja (9.215 KM).

Ugovori o djelu (30.425 KM): Po osnovu ugovora o djelu u 2013. godini bilo je angažovano 26 osoba i to 20 na poslovima nesistematizovanih radnih mjesta i 6 na poslovima sistematizovanih radnih mjesta. Ugovorom o djelu angažovano je 11 osoba za obavljanje poslova generalnog izviđanja (50 KM dnevno), 3 osobe za poslove vještačenja (uz nakade od 800 KM, 1.560 KM i 330 KM), 3 osobe za konsultantske usluge vezano za: provođenje procedura javnih nabavki prema pravilima Praktičnog vodiča za sklapanje ugovora za vanjske akcije EU-PRAG (održavanje treninga uz naknada od 3.000 KM za dva mjeseca i usluge izrade tenderske dokumentacije za četiri procedure uz naknadu od 1.620 KM za jedan mjesec), 1 osoba za poslove lektorisanja (330 KM za jedan mjesec), 1 osoba za reviziju stalnih sredstva (naknada od 3.421 KM za dva mjeseca), 1 osoba za poslove montaže (560 KM za dva mjeseca-dnevnica 80 KM) te jedna osoba za poslove prevođenja (1.014 KM za jedan mjesec). Kod angažovanja osoba na sistematizovanim radnim mjestima radi se o zamjenama u slučaju odmora ili bolovanja za čuvarske poslove i poslove čišćenje te za jedan mjesec poslove prevođenja. Uvidom u testirane ugovore o djelu možemo konstatovati da se prave mjesečni izvještaji o obavljenom poslu.

Višegodišnje ponavljanja obavljanja poslova putem ugovora o djelu govori kako takvi poslovi nisu privremenog karaktera tako da se ne bi trebali obavljati na ovakav način. Smatramo kako ugovori o djelu predstavljaju netransparentan način zapošljavanja - angažiranja, što je neprihvatljiva praksa kada je u pitanju javni sektor.

Izdaci za usluge javnog informisanja i odnosa s javnošću (13.633 KM): odnose se na objave javnih nabavki u Službenom listu BiH, objave javnih oglasa za zapošljavanje i javne obavijesti o prodaji vozila u dnevnim novinama i dr.

Usluge reprezentacije (10.742 KM): Pravilnik o korištenju sredstava reprezentacije (prečišćeni tekst) donesen je 10.01.2014. godine u kojem stoji da se pod troškovima reprezentacije podrazumijevaju: troškovi reprezentacije za direktora, pomoćnike direktora, rukovodioce i njihove zamjenike, za poslovne sastanke u sjedištima organizacionih jedinica; i troškove organizovanja poslovnih ručkova sa poslovnim partnerima i osvježavajućih pića u toku seminara i radionica koje mogu koristiti samo direktor i zamjenici direktora. Direktor za svaku kalendarsku godinu donosi odluku o visini ukupnih troškova reprezentacije, kao i pojedinačne iznose po korisnicima u skladu sa ukupnim sredstvima odobrenim budžetom za troškove reprezentacije.
Možemo konstatovati da je donesena odluka o visini ukupnih troškova reprezentacije za 2013. godinu kako stoji u Pravilniku pri čemu je uočeno da je broj protokola na odluci za 2012.godinu i 2013.godinu identičan.
BH MAC ima potpisane ugovore za usluge reprezentacije učinjeni sa poslovnim partnerima prilikom zaključenja poslovnih ugovora, obilježavanja jubileja i drugim sličnim slučajevima za Banja Luku i Sarajevo koji predviđaju nabavku kafe, čaja, sokova i vode u određenim količinama. Sklopljeni su ugovori sa dobavljačima koji mjesečno ispostavljaju fakture.

6.2. Kapitalni izdaci

Ukupno realizovani kapitalni izdaci u 2013. godini iznose 104.853 KM, a odnose se na nabavku opreme. Naime, izvršena je nabavka kompjuterske opreme u iznosu od (35.016 KM), opreme za prijenos podataka i glasa (2.143 KM), motorno vozilo (55.953 KM), elektronska oprema (9.400 KM) i fotografska oprema (2.342 KM).

7. Bilans stanja[2]

Ukupna aktiva BHMAC-a iznosi 1.340.277 KM, a čine je novčana sredstva u iznosu od 3.195 KM, kratkoročna potraživanja 6.753 KM i neotpisana vrijednost stalnih sredstava 1.330.329 KM.
Ukupna pasiva BHMAC-a iznosi 1.901.678 KM, a čine je kratkoročne tekuće obaveze 151.938 KM, obaveze prema zaposlenima 363.458 KM i kratkoročna razgraničenja 55.953 KM.

Kratkoročna potraživanja (6.753 KM) se odnose na naknade za bolovanja preko 30 odnosno 42 dana.
Kratkoročne tekuće obaveze se odnose najvećim dijelom na obaveze prema dobavljačima.
Obaveze prema zaposlenima predstavljaju obaveze za plaće za decembar 2013 .godine.
Razgraničeni iznos (55.953 KM) se odnosi na ugovor o nabavci i isporuci terenskog vozila na kraju godine.

[2] Bilans stanja na 31.12.2013. godine prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

Stalna sredstva: BHMAC je u 2013. godini na osnovu preporuka Ureda za reviziju provodio aktivnosti na uspostavljanju pouzdanog sistema raspolaganja imovinom (stalnim sredstvima). Naime, sačinjen je plan aktivnosti na unaprjeđenju kontrole planiranja, upravljanja, raspodjele, korištenje i popisa stalnih sredstava.
Shodno tome, između ostalog, izvršeno je ažuriranje popisne liste u Modulu stalnih sredstava sa unosom naziva zaposlenog.
Za aktivnosti koje je predložila Centralna popisna komisija po popisu za 2012. godinu bili su zaduženi Odsjek za finansijske poslove i Odsjek za logistiku svaki iz svog domena.
BHMAC je aktom od 30.01.2014.godine dostavio detaljnu obavijest Parlamentarnoj skupštini BiH o poduzetim mjerama po preporuci vezanoj za stalna sredstva i drugim preporuka iz izvještaja za 2012.godinu.

- **Popis sredstava, obaveza i potraživanja**

BHMAC je sa 31.12.2013.godine izvršio popis sredstava i obaveza.

Popis stalnih sredstava: Centralna popisna komisija je na osnovu svih raspoloživih podataka u svom izvještaju konstatovala da nije bilo viškova i manjkova stalnih sredstava. U izvještaju je navedeno da predmet popisa nisu bile stavke namještaja i stvari zatečene kod useljenja u zakupljene prostore.
Konstatovano je da je identifikovan dio namještaja i opreme koja se koristi od strane zaposlenih, a koji nisu evidentirani u popisnim listama BHMAC-a i isti su prikazani u pomoćnim listama.
Centralna popisna komisija je predložila 16 preporuka i mjera za racionalnije i ekonomičnije korištenje imovine/sredstava.
Između ostalog, predloženo je formiranje stručne komisije sa ciljem procjene upotrebljivosti sredstava predloženih za otpis, izdavanje ažurne liste zaduženja zaposlenima BHMAC-a, dosljedno provođenje Naredbe o postupanju pri premiještanju materijalno tehničkih sredstava sa lokacije na lokaciju, elektronsko čitanje inventurnog broja sa stalnog sredstva bi unaprijedilo sistem rada budućih popisnih komisija.
Konstatovano je da su inventurni brojevi na stalnim sredstvima napisani flomasterom, kao i slučajevi evidentiranja dva broja na istom sredstvu, što može stvarati zabunu prilikom identifikovanja istog.

Preporučuje se BHMAC-u da preporuke i mjere Centralne popisne komisije primijeni u praksi, a sve u cilju uspostave efikasnog sistema raspolaganja imovinom.
Preporučujemo da se razmotri kvalitetnije obilježavanje stalnih sredstava u BHMAC-u.

8. Javne nabavke

BHMAC je, shodno podacima pripremljenim za potrebe revizije u 2013. godinu, proveo procedure i zaključio ugovore o nabavci roba i usluga u vrijednosti od 875.439 KM. Na tekuće izdatke se odnosi 770.586 KM, a na kapitalne 104.853 KM.
Ukupno je provedeno 34 postupka javnih nabavki u okviru kojih dva otvorena, 21 putem konkurentskog zahtjeva i 11 putem direktnog sporazuma.
Od ukupno provedenih 34 postupka, 10 postupaka je ponavljano i to devet postupaka jednom, a jedan postupak tri puta.

- **Zakonitost procesa javnih nabavki**

Revizijom pojedinačnih postupaka javnih nabavki konstatovani su nedostaci kako slijedi:

Nabavka autoguma (32.390 KM): Postupak je proveden putem konkurentskog zahtjeva bez dodatne objave**.** Poziv za dostavljanje ponuda je upućen na 4 adrese, a u ostavljenom roku pristigle su 4 ponude. Komisija je konstatovala kako 3 ponude ispunjavaju uslove iz tenderske

dokumentacije, a jedna (koja je bila najpovoljnija) ne ispunjava i ista je odbačena, budući da ponuđač, uz originalnu, nije dostavio i kopiju ponude, kako je to eksplicitno zahtijevano tenderskom dokumentacijom. Nadalje, na prijedlog komisije, sa najpovoljnijim ponuđačem (27.684 KM bez PDV) zaključen je ugovor 15.11.2013. godine.

Uvidom u ponude ponuđača, konstatovano je da ponuda barem jednog od ponuđača koji su kvalifikovani nije bila u čvrstom uvezu, kako je zahtijevano.

Nabavka usluge osiguranja od autoodgovornosti sa pružanjem usluga tehničkog pregleda i registracije vozila BH MAC-a (44.026 KM): Postupak je proveden putem konkurentskog zahtjeva bez dodatne objave. Zahtjev za dostavljanje ponuda je upućen na 5 adresa, a u ostavljenom roku svoje ponude su dostavila 3 ponuđača. Komisija je konstatovala kako sve 3 pristigle ponude zadovoljavaju uslove iz tenderske dokumentacije, ocijenila ponude i predložila direktoru da sa najpovoljnijim ponuđačem zaključi ugovor.
Uočeno je da je tenderskom dokumentacijom zahtijevano da dobavljač mora ispuniti minimalne uslove (finansijske i ekonomske) da policirana premija u neživotnom osiguranju na 31.12.2011. godine nije manja od 20 miliona KM te da visina kapitala na isti datum nije manja od 15 miliona KM. Ocjena navedenih uslova se vršila na osnovu izjave dobavljača tj. nisu zahtijevani bilans stanja i drugi izvještaji koji se odnose na poslovanje osiguravajuće kuće kao relevantne dokazi za ispunjenje navedenih uslova. Naknadno smo informisani da su prilikom ocjene ekonomske i finansijske sposobnosti ponuđača korišteni dokumenti sa web stranica entitetskih agencija za nadzor osiguranja.

Nabavka minskih znakova (57.442 KM): Navedena procedura je provedena putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda bez objave. Planom nabavke za 2013. godinu je planirana nabavka materijala za obilježavanje minskih polja u iznosu od 58.000 KM. Tenderska dokumentacija je sadržavala tehničke opise i skice znakova minskog upozoravanja koji su jasno naznačeni sa definisanim potrebnim količinama. Kriteriji izbora dobavljača je bio najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Postupak je ponavljan jednom. Prvi postupak je bio otvoreni sa objavom s tim da se samo jedan ponuđač javio sa ponudom u iznosu od 49.895 KM sa PDV-om. Iako je navedena ponuda ispunila sve formalno-pravne uslove zahtijevane u tenderskoj dokumentaciji, postupak je obustavljen jer je broj primljenih prihvatljivih ponuda bio manji od tri što ne osigurava stvarnu konkurenciju.
U ponovljenom postupku provedena je procedura putem konkurentskog zahtjeva i poziv upućen na 5 adresa od kojih su 4 dostavili ponude, a od toga samo dva ispunjavaju sve formalno-pravne uslove zahtijevane tenderskom dokumentacijom.
BHMAC je sa najpovoljnijim ponuđačem 23.09.2013. godine potpisao ugovor za nabavku 13.200 komada minskih znakova te 500 komada znakova za kasetnu municiju u vrijednosti od 57.442 KM sa PDV-om.

U skladu sa naprijed navedenim, smatramo da ukoliko je odlučeno da se promijeni postupak nabavke, konkurentski zahtjev trebao ići sa objavom kako bi se zadovoljila opravdanost izbora najpovoljnijeg ponuđača između samo dvije ponude koje ispunjavaju formalno-pravne uslove zahtijevane tenderskom dokumentacijom. U konkretnom slučaju sa samo dvije kvalifikovane ponude nije bilo moguće zaključiti ugovor shodno Zakonu o javnim nabavkama. Također, obzirom da je u prvom postupku stigla ponuda ponuđača čija je cijena znatno niža od one koja je u ponovljenom postupku izabrana kao najpovoljnija smatramo da je bilo poželjno poslati zahtjev za dostavljanje ponude i tom dobavljaču.

Nabavka kompjuterskog materijala – toneri i ketridži (20.994 KM): Navedena procedura je provedena putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda sa objavom u Službenom glasniku BiH. Kriteriji izbora dobavljača je bio najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Postupak je ponavljan jednom. Prvi postupak je bio otvoreni sa objavom s tim da su pristigle 4 ponude od kojih je komisija konstatovala da samo 3 ponude ispunjavaju sve formalno-pravne, ekonomske i tehničke uslove i izabran je najpovoljniji ponuđač. Razlog ocijene

neprihvatljivosti jedne ponude je bio taj što ponuđač nije ovjerio uzorke koje je dostavio. Isti ponuđač je uložio prigovor, izvršio uvid u dokumentaciju i utvrdio da su dva dobavljača dostavila pisma namjere poslovne banke koje nisu čvrsto uvezali zajedno sa ostalom dokumentacijom, kao i da pismo namjere ne predstavlja garantni dokument kao što je bankarska garancija već samo iskaz namjere koji ne garantuje da će ga banka i ispuniti. U prigovoru se tražilo da se ponude imenovanih ponuđača odbace kao neuredne i da mu se nadoknade troškovi pravnog zastupanja u iznosu od 1.316 KM. Prigovor je djelomično usvojen i izdato je rješenje kojim se poništava postupak, ali nije prihvaćena nadoknada troškova pravnog zastupanja. Uložena je i žalba Uredu za razmatranje žalbi koji je izdao rješenje kojim se usvaja žalba ponuđača i nalaže BHMAC-u da nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.692 KM što je i izvršeno.
U ponovljenom postupku upućen je zahtjev za dostavljanje ponuda na adrese 3 ponuđača, ali su, s obzirom da je zahtjev i objavljen, pristigle 4 ponude od kojih su samo dvije ispunjavale sve formalno-pravne uslove zahtijevane tenderskom dokumentacijom.
BH MAC je sa najpovoljnijim ponuđačem potpisao ugovor 17.09.2013. godine.

Nabavka goriva: Nabavka goriva je izvršena putem otvorenog postupka u tri LOT-a i to: LOT-1 nabavka za FBiH procijenjeno 231.000 KM, LOT-2 za RS procijenjeno 190.000 KM i LOT-3 Brčko distrikt BiH procijenjeno 35.000 KM. Postupak jednom ponavljan zbog nedovoljnog broja kvalifikovanih ponuda.
Za LOT-1 javila su se četiri ponuđača, dok se za LOT-2 i LOT-3 javio samo jedan ponuđač.
Okvirni sporazum za nabavku po LOT-u 1 potpisan je 08.11.2013. godine na iznos od 205.627 KM, za LOT 2 dana 05.11.2013. godine na iznos od 176.814 KM, a za LOT-3 od 05.11.2013.godine na iznos od 32.163 KM. Okvirni sporazumi su stupili na snagu 01.12.2013. godine.
U tenderskoj dokumentaciji je dana mogućnost podugovaranja. Ponuđač za područje FBiH za lokacije Tuzla i Cazin koje su bile obuhvaćene u LOT-u 1 predložilo je podugovarače. Prema tenderskoj dokumentaciji je bilo propisano da se zaključenje ugovora o podugovaranju neće dozvoliti dok se ne dostave dokumenti za podugovarače da ispunjavaju uslove iz člana 23.-26. Zakona o javnim nabavkama.

Uvidom u dokumentaciju i iz razgovora sa zaposlenim konstatovano je da BHMAC nije posjedovao ugovore između glavnog dobavljača i podugovarača za lokacije Tuzla i Cazin niti dokumentaciju za iste koja se odnosi na članove 23.-26. Zakona o javnim nabavkama, a da je započela isporuka goriva od podugovarača sa stupanjem na snagu okvirnog sporazuma.
Naknadno je je u februaru 2014. godine na traženje BHMAC-a glavni dobavljač dostavio dokumentaciju za podugovarače.

Nabavka terenskog vozila (55.953 KM): Prema odluci o pokretanju javne nabavke procjena iste je izvršena u iznosu od 56.459 KM sa PDV-om.
Procedura je provedena pute konkurentskog zahtjeva bez dodatne objave.
Poziv je upućen na adrese za četiri ponuđača. U tenderskoj dokumentaciji je navedena tehnička specifikacija vozila koje se nabavlja kako slijedi: terenac 4x4, pick up, zapremina motora max.2494 cm3, snaga motora min. 106 KW, pogonsko gorivo dizel i dr. *U specifikaciji za teretni prostor je, između ostalog, navedeno da dužina prostora treba biti 1.500 mm.*
Tri ponuđača su dostavila ponude za vozilo iste marke i tipa. Najpovoljniji ponuđač je dostavio ponudu na iznos od 55.953 KM, a ostala dva identične ponude u iznosu od 65.328 KM.
U zapisniku Komisije za javne nabavke se navodi da sve tri ponude dobavljača ispunjavaju formalno-pravne, ekonomske te tehničke uslove koji su prihvatljivi za ugovorni organ zatim da su iste u skladu sa utvrđenim kriterijima ugovornog organa i predstavljaju predmet vrednovanja navedene komisije.

Uvidom u tendersku dokumentaciju i dostavljene ponude konstatovano je da je bilo jasno propisano da ponude moraju biti čvrsto uvezane. Međutim, ponude dva od tri ponuđača nisu bile čvrsto uvezane (uključujući i ponudu izabranog dobavljača) što je značilo da nisu mogle

biti razmatrane, a samim tim i postupak nije mogao biti okončan zaključenjem ugovora shodno Zakonu o javnim nabavkama.

Može se općenito kazati da tenderske dokumentacije za postupke koji su revidirni uz osnovni tekst sadrže i upozorenja, napomene, skretanja pažnje i sl. a da i pored toga ima prigovora i žalbi na postupanje ugovornog organa koji su se pokazali kao osnovani.

Opće preporuke:

Preporučujemo da se zahtjevi iz tenderske dokumentacije dosljedno primjenjuju, s obzirom da su to pravila koja je utvrdio ugovorni organ koji je obavezan ista primijeniti na sve ponuđače na identičan način.

Preporučuje se BHMAC-u da nastoji u tenderskoj dokumentaciji u osnovnom tekstu obuhvatiti na jasan i precizan način zahtjeve prema ponuđačima.

Potrebno je vršiti objavu postupaka koji se provode putem konkurentskog zahtjeva kako bi se postupci učinili transparentnijim, a izbjegao rizik ponavljanja istih ukoliko se dostave manje od tri ponude.

- **Realizacija ugovora o nabavkama**

Konstatovano je da se da se pri nabavci usluga održavanja vozila isporučuju i dijelovi koji nisu sadržani u zaključenim ugovorima.
Prilikom revizije konstatovano je i od strane rukovodstva BHMAC-a da su uvidjeli da postoji značajan prostor za unaprjeđenje u dijelu koji se odnosi na kvalitativni prijem robe koja se isporučuje po zaključenim ugovorima.

9. Ostalo

- **Programi posebnih namjena**

BHMAC implementira projekat IPA 2011 – „Land relese“ koji podrazumijeva redukciju minski sumnjive površine kombinovano netehničkim i tehničkim metodama, i kao takav predstavlja pilot projekat u BiH.
Ukupno raspoloživa sredstva po navedenom projektu iznose 1.125.044 KM od kojih je sa 31.12.2013. godine realizovano 14.588 KM. Navedeni projekat nije bio predmetom revizije.

10. Korespondencija

BHMAC je u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2013. godinu. U komentarima su, u najvećem dijelu, navedena obrazloženja na nalaze i preporuke iz izvještaja. Detaljno objašnjenje dijela komentara koji nisu prihvaćeni (i dijela koji su prihvaćeni) dato je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o reviziji koji je dostavljen rukovodstvu BHMAC-a uz konačan Izvještaj o reviziji za 2013. godinu.

Vođa tima za finansijsku reviziju

Nedžad Hajtić, viši revizor

Rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor

Članovi tima za finansijsku reviziju

Nevena Bugarin, revizor

Lutvija Šrndić, pomoćni revizor

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta

Dragoljub Kovinčić, viši revizor

III PRILOG

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda budžeta za 2013. godinu

Naziv institucije: CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BIH (BHMAC) - 0708

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađiva-nja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	**6.068.000**	**0**	**6.068.000**	**5.625.103**	**93**
Bruto plate i naknade	4.008.000	-8.000	4.000.000	3.835.880	**96**
Naknade troškova zaposlenih	650.000		650.000	546.636	**84**
Putni troškovi	45.000		45.000	37.532	**83**
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	112.000		112.000	90.557	**81**
Izdaci za energiju i kom.usluge	112.000		112.000	109.137	**97**
Nabavka materijala	240.000	-2.050	237.950	174.807	**73**
Izdaci za usluge prevoza i goriva	262.000		262.000	227.721	**87**
Unajmljivanje imovine i opreme	363.000	6.550	369.550	369.431	**100**
Izdaci za tekuće održavanje	127.000		127.000	89.102	**70**
Izdaci za osiguranje	63.000		63.000	55.509	**88**
Ugovorene i druge posebne usluge	86.000	3.500	89.500	88.790	**99**
2. Kapitalni izdaci	**105.000**	**1.459**	**106.459**	**104.853**	**98**
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	105.000	1.459	106.459	104.853	**98**
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i investiciono održ.			0		
3. Tekući grantovi	**0**	**0**	**0**	**0**	
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	**0**	**0**	**0**	**0**	
			0		
5. Novčane donacije	**0**	**1.125.044**	**1.125.044**	**14.589**	**1**
Ukupno (1+2+3+4+5)	**6.173.000**	**1.126.503**	**7.299.503**	**5.744.545**	**79**

Napomena: kolona 2 u zbiru treba da odgovara odobrenom budžetu po zakonu tako što:
višegodišnje kapitalne izdatke odobrene u budžetu za tekuću godinu treba prikazati pod red.br.4.u koloni 2.
višegodišnje kapitalne izdatke prenesene iz ranijih godina treba prikazati pod red.brojem 4. u koloni 3.
novčane donacije odobrene u budžetu za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 2.
novčane donacije odobrene van budžeta za tekuću godinu treba prikazati pod rednim brojem 5. u koloni 3.

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 28. 02. 2013. godine.

PO OVLAŠTENJU KOMISIJE ZA DEMINIRANJE U BIH
Pomoćnik direktora
Ahdin Orahovac

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BIH (BHMAC) - 0708

Tabela II

Opis	31.12.2012.	31.12.2013.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1.Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	**7.947**	**9.948**	**125**
Novčana sredstva	2.602	3.195	123
Kratkoročna potraživanja	5.345	6.753	126
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	**1.931.199**	**1.330.329**	**69**
Stalna sredstva	6.792.428	6.562.748	97
Ispravka vrijednosti	4.861.229	5.232.419	108
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	1.931.199	1.330.329	69
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	**1.939.146**	**1.340.277**	**69**

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	**483.084**	**571.349**	**118**
Kratkoročne tekuće obaveze	122.393	151.938	124
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	352.891	363.458	103
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	7.800	55.953	717
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	**0**	**0**	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	**1.931.199**	**1.330.329**	**69**
Izvori sredstava			
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	**2.414.283**	**1.901.678**	**79**

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika neće biti uravnotežen (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo dana 28.02.2014. godine

PO OVLAŠTENJU KOMISIJE ZA DEMINIRANJE U BIH

Pomoćnik direktora

Ahdin Orahovac

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Centra za uklanjanje mina Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: BHMAC) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2013. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/12), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07 i 16/10 i protokol Ministarstva finansija i trezora broj: 01-05-02-1-656-1712 od 23.01.2012. godine) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH broj: 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2013. godinu (Službeni glasnik BiH broj 100/12) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja BHMAC-a.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

PO OVLAŠTENJU KOMISIJE ZA DEMINIRANJE U BIH
Pomoćnik direktora
Ahdin Orahovac